

—У НОВОМЕ САДУ У СУБОТУ 11. АПРИЛА 1887. —

* ГОДИНА XII. *

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 12.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свака о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

УПРАВА СРП. НАР. ПОЗОРИШТА И ПОЗОРИШНА ДРУЖИНА ПРЕ 25 ГОДИНА И САД.

I. Управа.

На измаку г. 1862. израђен је „устав друштва за српско народно позориште“ и поднесен је влади на одобрење.

У смислу тог устава била је управа овако удељена:

Управни одбор:

Начеоник: Стеван Брановачки
Подначеоник: Јован Ђорђевић.

Позоришни одсек:

Председник: Јован Ђорђевић.

Чланови: Др. Јован Андрејевић, Ђ. Вукићевић, Јован Јовановић, Светолик Лазаревић, др. Ђ. Натошевић, др. Стеван Павловић, Ђ. Поповић, Новак Радонић, Љубомир Стојадиновић, Илија Христић, Емил Чакра, Ђ. Радић.

Економски одсек:

Председник: Ђорђе Д. Кода.

Чланови: Петар Јовичић, Стеван Николић, Коста Новаковић, Никола Петровић, Марко Поповић, Тија М. Поповић, Коста Радуловић, Васа Ранковић, Димитрије Сарачевић, Ђорђе Стефановић, Сава Суботић, Ђорђе Шевић.

Благојник: Ђ. Шевић.

Деловођа: Јован Београдац.

Имена чланова српске народне позоришне дружине г. 1861. штампана су у 11. броју „Позорините.“

Сада је управа по одобреној уставу овако састављена:

Управни одбор:

Начеоник: др. Лаза Станојевић.

Подначеоник: А. Хаџић.

Позоришни одсек:

Председник: А. Хаџић.

Чланови: Стеван В. Поповић у Б. Пешти, (заменик др. А. Кода), др. Илија Вучетић,

Новак Радонић у Молу (заменик Светозар Савковић) др. Змај-Јован Јовановић у Бечу (заменик Миша Димитријевић), др. Милан Савић, Јован Грчић, Милан А. Јовановић, др. Љубомир Радивојевић из Каменице (заменик Коста Рајић), Др. Михаило Полит-Десанчић, Јован Ђорђевић (заменик Ф. Обрнековић), Јован Ђорђевић (заменик А. Сандић).

Економски одсек:

Председник: др. Л. Станојевић.

Чланови: Гедеон Леовић (заменик Гавра Плавнић), Александар Трифунац (заменик Н. Гостовић), Павле Панаотовић (заменик Љуба Стефановић), Арса Пајевић, Данило Манојловић, Ђока М. Поповић, Васа Милутиновић, Александар Адамовић, Тија М. Поповић, Мита Кода, Ђура Стојковић.

Секретар: Сава Петровић.

Књиговођа: А. Поповић.

Благојник: Д. Манојловић.

Фискал: др. Илија Вучетић.

II. Српска народна позоришна дружина сада

Управитељ: Димитрије Ружић.

Мушки чланови: Пера Добриновић, уједно и редитељ, Веља Мильковић, уједно и редитељ, А. Лукић, М. Димитријевић, Алекса Милојевић, М. Марковић, К. Васиљевић, С. Јукин Лазић, Танасије Исајловић, В. Димитријевић, Стеван Кестерчанек, Милан Врга, Мита Вељковић, шаптач.

Женски чланови: Д. Ружињка, Јеџа Добриновићка, Софија Вујићка, Ленка Хацићева, Зорка Милојевићка, Милка Максимовићева, Смиљка Бркићева, Савка Мильковићка, Даница Николићева.

Деловођа: Паја Стенић.

Гардеробар: Иса Свирчевић.

Реквизитар: Фрања.

Послужитељ: Милан Мрвичин.

Књижевно вече у народном позоришту у Београду.

Да би се живље помакла наша драмска књижевност, управа кр. срп. народног позоришта расписала је 15. јуна 1836. године стечај за једну драму и једну комедију из српског живота. У очи Светога Саве приредила је нарочито *књижевно вече* у народном позоришту, те јавно објавила: које је од поднесених дела примљено и награђено.

Ово књижевно вече извеле је удостојити својим високим присуством Њезино Величанство Краљица Наталија. Присуствовали су г. г. министри, председник општине београдске, многи књижевници и одлична публика.

По што је позоришни пеачки збор отишао химну, настала је свечана седница позоришног одбора. На овој седници били су чланови: гг. Милорад П. Шапчанин, Др. Владан Ђорђевић, Стева Д. Поповић, Др. Лазар Лазаревић, Ђубомир Ковачевић и Милован Ђ. Глишић.

Председник одбора *Милорад П. Шапчанин*, управитељ краљ. срп. народног позоришта, отворио је седницу овом беседом:

Многогодишња зборе!

Овај дом за неговање лепих уметности, заједно с вама, радује се овом вечеру. Овај наш састанак доказ је, да народно позориште, поред све шприне свога програма, инак жели бити део венца наших просветних установа. Светом Сави, узвишеном запититнику српске просвете, препонучује се у окриље и овај просветни дом.

Поштовани збор види већ из програма шта нас је овде сабрало. Састанци у овој дворани обично су посвећени приказивању драме; да-наше вече посвећено је самој драми. Од почетка нашег позоришта до данас, сви књижевници, сабрани на овом пољу, журили су се највише да задовоље захтеве представљачке уметности. По што то у нас није могла створити иницијатива појединих вароша или подузетника, у раније време чак ни држава, прихватили су и с одличном ревношћу вршили књижевници, учитељи, чиновници, образовани грађани и одушевљена омладина. Књижевници, поред тога рада и поред друге своје дужности у државној служби, писали су драме, драме понајице из историје, с тенденцијом патриотском. Не имајући у својој средини технички савршенију позорницу, драматски писци овога доба писаху комаде, добро удешене за ефекат при читању, али с много недостатака у драматичкој композицији, потребној за успешан приказ. На позорницама с мање вештине управљанима, покушаји и с оваким комадима испадаху неповољно и сценеријом и дужином. Требало је много драматургијске спреме, енергије, духа,

пјејеског заноса и познавања позорице, па да се ови комади попну и одрже на пристојној вриједности. Људи, којима позије паде у задатак да практички примењују модерну драматургију, имали су замашан посао удешавања ових драма за позорницу. Тиме ученише Талији похвалне услуге, а код дотичних писаца постадоше најомраженије личности.

С великим трудом и многим тегобама приређене драме даване су често, из године у годину; али како је већи број морао отпасти и то због неупотребљивости, или због пишчеве непочутљивости, то је мањи број, који је нашао лепе предуслеђивости на свима позорницама, приказиван из године у годину, приказиван тако много, да је престао бити добродао, као и свака, иначе мила посета, која нас и сувише често својом пажњом уздостојава. Последица беше та, да се у преледње време редактори позоришног репертоара налажаху у грдној муци: ако народних комада узму већи број, економни интереси очевидно двлажаху у штапље, а број вишег и образованије публике тотално отсуствују; ако народне комаде с тога оставе изван комбинације, писци јавнога мишљења с правом чине прекор, ма да, верујте многогодишњем искуству, и они сами о старим српским комадима проводе вечери изван позоришта. Бржој, но иначе, малаксалости српских, поглавито историјских комада, много је помогла и недовољна сценерија, свакојак костим и друго што је имао да изврши сценичес. За ову околност терет пада на време, а никако на личност; ма ко да је седео на овим столицама, могао је чинити само онолико колико донушташе могућност. А ово је увек чињено.

Но на овој неплодној стацији није се могло зауставити. Морало се *не помишљати*, него радићи на обнављању народне драме. Младим писцима давано је савета, одушевљавани су на рад сваком приликом. Има их, који се одушевише, који се с младачким жаром прихватише пера и створише прве покушаје. Многи од ових почетничких радова дођоше на сцену, а неки останце у позоришној архиви, као спомени писачке добре воље, али још недовољне претходне спреме за таке послове, изузимајући два комада, који имају изглед да се у своје време учини и с њима покушај. Но ова ускрслла производња застаде из узрока, који су свима познаваоцима развијања наше драме знани, а које ипак дотади не налазим да је излишност.

(Свршиће се.)

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

10. ПРЕДСТАВА.

ВАН ПРЕТИЛАТЕ.

ПЕТА СВЕЧАНА ПРЕДСТАВА У ПРОСЛАВУ 25-ГОДИШЊИЦЕ СРП. НАР. ПОЗОРИШТА.

У. ДАН ПРОСЛАВЕ.

У НОВОМЕ САДУ У СУБОТУ 11. АПРИЛА 1887.

Први раздео:

С Е О Б А С Р Б А Љ А.

ДРАМА У 5 ДЕЛОВА, ОД Ђ. ЈАКНИЋА.

(Ш. ДЕО. 1 ПОЈАВА.)

ОСОБЕ:

Љубиша, жупан	М. Димитријевић.	Блажко, поглавар	Врга.
Белуш } војводе	Лукић.	Посланик римски	Исајловић.
Драгош }	Лазић.	Старац	Кестерчанек.
Вук, поглавар	В. Димитријевић.	Народ. Збива се под љубишним шатором.	

НЕМАЊА.

ДРАМА У 5 ЧИНОВА, ОД ДРА. Ј. СУБОТИЋА.

(Ш. ЧИН. 4 ПОЈАВА.)

ОСОБЕ:

Радослав, краљ српски	Милојевић.	Кнез Немања, брат краљев	Ружић.
Кнез Владимира, брат краљев	Врга.	Збива се у краљевском двору.	

ДЕМОН.

ПОВЕСТ И АЛЕГОРИЈА У 3 ЧИНА, НАПИСАО ДР. М. ЈОВАНОВИЋ.

(І. ДЕО: КОВНА ВОЛНА. 1. ПОЈАВА.)

ОСОБЕ:

Цар Душан	Миљковић.	Вукашин	Васиљевић.
Царица	Д. Ружићка.	Марко Краљевић, син му	Марковић.
Урош, син му	М. Димитријевић.	Посланик папин	Исајловић.
Патријарх Јанићије	Лазић.	Збива се у Призрену г. 1356.	

Други раздео:

КРАЉ ВУКАШИН.

ХИСТОРИЈСКА ДРАМА У 5 ЧИНОВА, НАПИСАО ДРАГУТИН Ј. ИЛИЋ.

(І. ЧИН 1. ПОЈАВА.)

ОСОБЕ:

Стеван Урош V. Неманић,	Драшко Батрић } војводе и Милојевић.
Х., цар српски	Алтоман } властеле Врга.
Јелисавета, његова жена	Патријарх Сава . . . . Лазић.
Вукашин, намесник царев, доцније краљ српски	Кнез Лазар Гребљановић, господар Мачве . . . . Лукић.
Угљеша, деспота тесалиј- ски, брат његов	Први } властелин . . . . Исајловић.
Гојко, војвода, брат његов	Други } властелин . . . . *
	Витез . . . . * . . . . В. Димитријевић.

Г. Тоша Јовановић, редитељ кр. срп. нар. позоришта у Београду у улоги Краљ Вукашина као гост.

ЦАР ЛАЗАР.

ТРАГЕДИЈА У 5 ЧИНОВА, ОД МАТИЈЕ БАНА.

(IV. ЧИН. 1. ПОЈАВА.)

ОСОБЕ:

Цар Лазар	Лукић.	Бан Страхињић	Марковић.
Југ Богдан	Милојевић.	Бан еремеки	Добриновић.
Вук Бранковић	М. Димитријевић.	Први Југовић	В. Димитријевић.
Милош Обилић	Миљковић.	Патријарх	Лазић.
Милан Топлица	Васиљевић.	Бојо	Исајловић.
Иван Косанчић	Врга.	Митар	Кестерчанек.

ЋУРА Ђ БРАНКОВИЋ.

ДРАМА У 5 ЧИНОВА, ОД К. ОВЕРИНКА, ЗА СРПСКУ ПОЗОРНИЦУ ПРЕРАДИО Ј. ЂОРЂЕВИЋ.

(III. ЧИН.)

ОСОБЕ:

Ђура Ђ Бранковић	Тоша Јовановић.	Лазар, управ. ћурђ. двора Лазић.	
Гргор } синови му	Марковић.	Члан сабора	Милојевић
Стеван } синови му	С. Брикићева.	Челебија	Кестерчанек.
Секула.	Исајловић.	Први } слуга	Васиљевић.
Владислав Хуњади	Врга.	Други } слуга	В. Димитријевић.

Збива се у ћурђевом двору.

Г. Тоша Јовановић, редитељ кр. срач. пар. позор. у Београду у улози Ђура Ђ Бранковића као гост.

Трећи раздео:

СТЕВАН, ПОСЛЕДЊИ КРАЉ БОСАНСКИ.

ИСТОРИЈСКА ТРАГЕДИЈА У 5 ЧИНОВА, НАПИСАО МИТА ПОПОВИЋ.

(III. ЧИН. ПРВА ПОЈАВА.)

ОСОБЕ:

Стеван, последњи краљ босански	Ружић.	Упор. посланик краља мајор. Матије Добриновић.	
Томазини, придворни свештеник	Милојевић.	Исаија, велики везир Мухамеда II	Кестерчанек.
Дивна, сестра Косаче, војводе св. Саве Љ. Хацићева.		Диздар	В. Димитријевић.
Збива се у Јајцу, престоници, у краљевом двору.			

ПРЕХОДНИЦА СРПСКЕ СЛОВОДЕ ИЛИ СРПСКИ ХАЈДУЦИ.

ТРАГЕДИЈА У 5 ЧИНОВА, НАПИСАО В. МАЛЕТИЋ.

(III. ЧИН. ПОЈАВА ПЕТА.)

ОСОБЕ:

Миљко Мрконић, трговац и бератлија . Тоша Јовановић. — Вељко, његов момак . Миљковић.
Сељаци. — Збива се у шуми.

Г. Тоша Јовановић, редитељ кр. срач. пар. позоришта у Београду, у улози Миљка Мрконића као гост.

САЂА КРАЉЕВИЋА МАРКА.

АЛЕГОРИЈА У 2 ДЕЛА, С ПЕСМАМА, ОД Ј. ЂОРЂЕВИЋА И А. ХАЦИЋА, МУЗИКА ОД Д. ЈЕНКА.

СРПСКО СЛАВЉЕ.

ОСОБЕ:

Краљевић Марко . . . . . Милојевић. — Вила . . . . . Л. Хацићева. — Певац . . . . . Миљковић.

СЛИКЕ:

Доситеј Обрадовић	— Ружић.	Ј. С. Поповић	—	— В. Димитријевић.
Сава Текелија	— Марковић.	Вила	—	— С. Брикићева.
Вук Стеван Каракић	— Добриновић.			

ПОЧЕТАК У $7\frac{1}{2}$ А СВРШЕТАК У $10\frac{1}{2}$ САХАТА.